

Örebro Rättighetscenters årsrapport rörande diskriminering i Örebro län 2025

örebro
Rättighetscenter

Örebro Rättighetscenter

Slottsgatan 13A, 703 61 Örebro | Tel. 019-18 40 18
info@rattighetscenter.se | www.rattighetscenter.se

INNEHÅLL

Inledning	1
Vad är diskriminering?	2
Om Örebro Rättighetscenter	2
Örebro Rättighetscenters juridiska rådgivning ...	3
Ärendestatistik 2025	3
Diskrimineringsgrunderna	4
Samhällsområden	5
Resultatet av den juridiska ärendehantering ..	5
Geografisk fördelning	6
Avslutande ord	7

Inledning

Örebro Rättighetscenter vet att diskriminering är ett stort samhällsproblem, med en rad olika konsekvenser för samhället, för samhällsaktörer och för enskilda individer. Varje år möter vi individer som fått sina mänskliga rättigheter kränkta och som önskar hjälp, svar och möjlighet till upprättelse. Vi arbetar för ett jämlikt samhälle där alla har lika rättigheter och möjligheter, vilket deklarerats såväl i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna som i svensk lagstiftning. Att nå dit är en utmaning och ett komplext arbete. Örebro Rättighetscenter arbetar för alla människors lika värdighet och rätten att inte bli diskriminerad. I denna rapport redovisas inkomna anmälningar till byrån under 2025.

Vad är diskriminering?

Diskrimineringslagen skyddar dig mot diskriminering inom flera samhällsområden så som arbetsliv, utbildning och övrigt samhällsliv. Det betyder att du är skyddad på ditt arbete, i skolan och universitet/högskola. Du är också skyddad i affären, på restaurangen och när du köper eller hyr bostad. Skyddet gäller också inom en rad andra viktiga samhällsområden, till exempel hälso- och sjukvården, socialtjänsten och socialförsäkringssystemet.

Lagens definition av diskriminering är: *Om en enskild individ behandlas sämre än någon annan individ i en jämförbar situation och detta har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.*

Idag finns det sju diskrimineringsgrunder som är skyddade enligt diskrimineringslagen; etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, kön, könsidentitet eller könsuttryck, sexuell läggning och ålder. Diskrimineringslagen förbjuder diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. Den som utsätter någon för diskriminering kan bli skyldig att betala diskrimineringsersättning.

Om Örebro Rättighetscenter

Örebro Rättighetscenter är en religiöst och partipolitiskt obunden ideell förening som driver en antidiskrimineringsbyrå. Vi arbetar för människors lika rättigheter och mot diskriminering. Vi arbetar utifrån diskrimineringslagstiftningen och har ett normkritiskt, intersektionellt perspektiv på frågor kring diskriminering och makt. Föreningen har drivit verksamheten sedan starten 2006.

Rättighetscenter verkar för att individen blir väl förtrogen med sina rättigheter samt de demokratiska pelarna som vårt samhälle vilar på.

Vi arbetar med:

- Kostnadsfri juridisk rådgivning och stöd till personer som känner sig diskriminerade
- Information och utbildning om diskriminering och diskrimineringslagstiftningen
- Påverkansarbete som rör mänskliga rättigheter och antidiskrimineringsarbete

Örebro Rättighetscenters juridiska rådgivning

Det är inte alltid lätt att veta vad som är diskriminering och inte. Hos oss kan du kostnadsfritt få råd, stöd och information om du känner dig kränkt, diskriminerad eller orättvist behandlad på grund av kön, könsidentitet eller -uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Vi har tystnadsplikt och omfattas inte av offentlighetsprincipen.

Örebro Rättighetscenter arbetar för att den som utsatts för diskriminering ska få upprättelse. Vi tydliggör vad som är diskriminering enligt lagstiftningen och vad vi kan göra i enskilda fall. Vi lyssnar och kan hjälpa till att kontakta den som har diskriminerat, medla, ingå förlikning eller anmäla till Diskrimineringsombudsmannen. En anmälan till oss kan leda till olika typer av lösningar. Det kan exempelvis handla om en ursäkt från motpartens sida, diskrimineringsersättning, utbildning från Örebro Rättighetscenter i diskrimineringsfrågor eller hjälp med att anmäla till andra instanser.

Ärendestatistik 2025

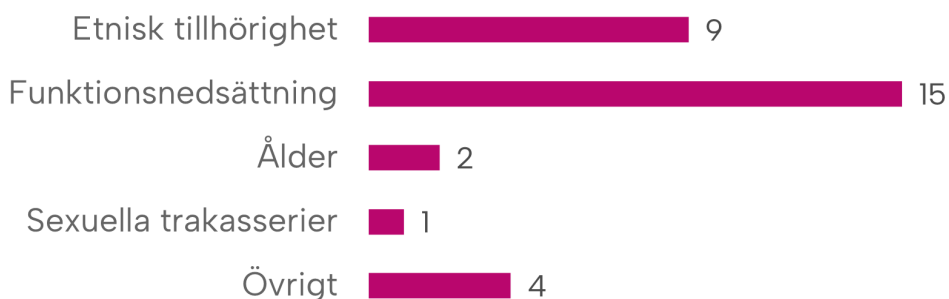
År 2025 var antalet inkomna ärenden 162, vilket är en ökning med 30 ärenden jämfört med 2024. Ärendena delas in i rådgivnings- respektive utredningsärenden. Rådgivningsärenden är ärenden som avslutas efter att juridisk rådgivning getts. Totalt har 131 rådgivningsärenden inkommit. Utredningsärenden är ärenden som kräver olika former av insatser, alltifrån olika rättsutredningar, till samförståndslösningar, anmälningar och förlikningar. Byrån har handlagt 31 utredningsärenden.

Könsfördelningen av utredningsärenden är 50 procent kvinnor och 48 procent män samt 2 procent organisation. Vid en åldersfördelning står minderåriga för 32 procent av de inkomna ärendena. Det är vårdnadshavaren som anmäler. Åldersgrupperna 41–50 står för 26 procent och 31–40 står för 13 procent. Åldersgrupperna 18–30 och 61–70 står för 10 procent vardera. Aldern 51–60 står för 6 procent och okänt för 3 procent.

Vid en fördelning i sektorer av de inkomna utredningsärendena står privat för 45 procent och kommunal sektor för 23 procent. 18 procent är riktade mot statlig och 14 procent mot regional sektor.

Diskrimineringsgrunderna

Funktionsnedsättning och etnisk tillhörighet är de diskrimineringsgrunderna som har föranlett flest anmälningar. Anmälningarna handlar främst om samhällsområdena utbildning, arbetsliv och bostäder. Ärendet gällande diskrimineringsgrunden ålder gäller samhällsområdet socialtjänst.

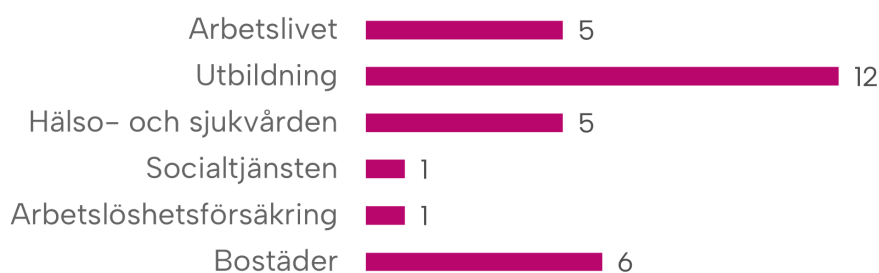

Tabell 1. Utredningsärenden fördelade efter diskrimineringsgrund

I kategorin övrigt ingår ärenden som handlar om osakliga uppsägningar och kränkande behandling av elever i skolan. Detta är ärenden som inte omfattas av diskrimineringsförbudet, men som byrån ändå valt att hjälpa. Ett ärende gäller diskrimineringsformen sexuella trakasserier kopplat till arbetslivet.

Samhällsområden

Anmälningar inom samhällsområdet utbildning dominerar och är riktade mot grundskoleutbildningsanordnare. Anmälningar till oss vittnar om stor utsatthet bland eleverna med NPF (neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, så som ADHD, autism m.m). Eleverna får inte det stöd i skolan de har rätt till. Kategorin tjänster handlar om de nya reglerna gällande användning av tjänsten Legimus (bibliotek av Myndigheten för tillgängliga medier med talböcker, punkttextsskrifter, e-textböcker och andra medier) är diskriminerande mot personer utifrån funktionsvariation.

Figur 2. Totalt antal ärenden fördelade i samhällsområde

Orsak till anmälningar mot arbetsgivare rör framför allt arbetsgivarens osakliga uppsägningar, diskriminerande rekryteringsprocesser, utredningsskyldighet vid kännedom om sexuella trakasserier m.m. Diskrimineringsförbudet omfattar allt handhavande av arbetslöshetsförsäkringen bl.a. ersättnings storlek. Kategorin bostäder handlar om hyresgäster som nekas hyresrätt pga. etnisk tillhörighet samt krav på slitagetillägg för hyresgäst med funktionsnedsättning. Ärendekategorin socialtjänsten gäller stöd i form av riksfärdtjänst. Anmälan rörande hälso-och sjukvården gäller rätten till vård och tolk.

Resultatet av den juridiska ärendehantering

När Rättighetscenter får in ett ärende görs alltid en utredning för att se om ärendet omfattas av diskrimineringslagen samt om det finns bevisning i det aktuella fallet. Hur vi därefter går vidare beror på typen av ärende och anmälarens önskemål. Målet är att nå överenskommelse med alla inblandade parter då det ger bäst resultat i längden. Att ett ärende har lösts innebär till exempel att en förlikning har nåtts där anmälaren har fått diskrimineringsersättning, rätt till utbildning, eller att anmälaren har fått upprättelse på annat sätt genom att kritik har riktats mot den verksamhet som anmälts eller en ursäkt har framförts.

Av de 31 inkomna utredningsärendena har 9 avslutats genom att byrån för klientens räkning nått en annan för klienten tillfredställande lösning.

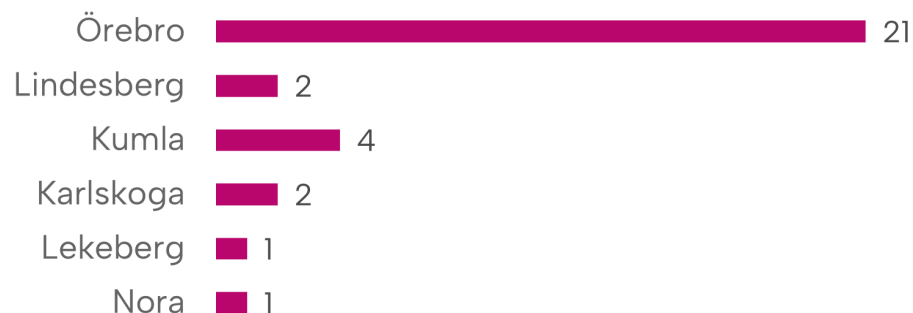
Figur 3. Antalet ärenden fördelat i lösning

Byrån har avslutat fyra ärenden utan vidare åtgärd med anledning av att ärendet inte omfattas av diskrimineringslagen vid närmare utredning. Nio ärenden har anmälts till Diskrimineringsombudsmannen. Diskrimineringsombudsmannen har inlett tillsyn i flera ärenden gällande skolhuvudmannens bristande skyldighet i fråga om särskilt stöd för eleverna med funktionsnedsättning. I ett skolärende har Rättighetscenter konstaterat att skolan överträtt diskrimineringslagens förbud mot bristande tillgänglighet. En förlikning med utbildningsansvarig har ingåtts som innebär 30 000 kr i diskrimineringsersättning för vår klient.

Fem ärenden har överklagats/anmälts till IVO, Skolinspektionen, Polisen om olaga diskriminering, Barn och Elevombudet och Förvaltningsrätten gällande resursskolaskolplacering. Fyra ärenden är pågående.

Geografisk fördelning

Vid en uppdelning av de inkomna utredningsärendena går det att utläsa att hela 21 av de 31 kommer från Örebro kommun.

Figur 4. Ärenden uppdelade i geografiskt område

Avslutande ord

Under 2026 kommer Örebro Rättighetscenter fortsätta erbjuda kostnadsfri juridisk rådgivning till den som upplevt sig diskriminerad eller orättvist behandlad. Har du blivit utsatt för diskriminering? Kontakta Örebro Rättighetscenter för kostnadsfri juridisk rådgivning.

Vår juridiska rådgivning är öppen måndagar-onsdagar 09:00-16:00. Under dessa tider går det bra att ringa eller komma till vårt kansli för drop-in.

Örebro Rättighetscenter är också experter på hur olika aktörer kan motverka och förebygga diskriminering. Har du frågor om eller vill veta mer om hur du kan arbeta främjande och förebyggande mot diskriminering och forma en verksamhet med lika rättigheter och möjligheter för alla? Tveka inte att kontakta oss.

